

برساخت هویتی توانمند در نسل شبکه ؛ با رویکرد سواد انتقادی رسانه

(مطالعه در دانش‌آموزان مدارس منطقه ۲ تهران)

۱. علیرضا باستانی

۲. طهمورث شیری

چکیده

انفجار رسانه‌های نوین و هدف تجاری قرار دادن کودکان، ما را به این نقطه رسانده است که کودکان و نوجوانان امروزی در دنیای با واسطه‌ای رشد و نمو می‌کنند که با آنچه نسل‌های گذشته داشتند فاصله‌ی بسیار دارد تا جایی که نسل کودکان امروز را "نسل شبکه" می‌نامند. تکنولوژی‌های نوین و قدرت رسانه‌ها در ارائه انبوه اطلاعات، جوامع امروز را دچار تحول و دگرگونی نموده تا جایی که رسانه‌ها با تمام قوا، صورت‌پردازی و هویت‌دهی جدیدی از جوامع انسانی را عرضه می‌کنند. چنانچه این نسل به ماهیت پیام‌های رسانه‌ای شناخت کافی نداشته باشد، هویت وی را استحاله کرده و در صورتی که به سواد رسانه‌ای خود درونمایه انتقادی دهد، هویتی توانمند می‌یابد که می‌تواند ضامن حفظ ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی غنی خود باشد. هدف از انجام این تحقیق ضرورت آموزش انتقادی رسانه‌ای دارد تا نسل جدید را که غرق در رسانه است برساخت هویتی قدرتمند بخشد و از آنان شهروندانی مسئولیت‌پذیر، آگاه، آشنا به مهارت‌های رسانه‌ای و هشیاری لازم اجتماعی در تحقق هویتی کارآمد پدید آورد. داده‌های موجود در این مقاله با استفاده از روش کیفی و مشخصاً کیو جمع‌آوری گردید که با ۲۵ نفر دانش‌آموز مصاحبه شده و یافته‌های گردآوری شده با استفاده از روش پیمایش، مورد ارزیابی قرار گرفته است. جامعه آماری دانش‌آموزان مدارس دخترانه و پسرانه، متوسطه دوره دوم منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران بودند که با حجم نمونه ۳۸۳ نفر انتخاب شدند.

واژگان کلیدی: رسانه، سواد انتقادی رسانه‌ای، سواد دیجیتال، هویت، کودک

۱. علیرضا باستانی - دانشجوی دوره دکتری تخصصی علوم ارتباطات - دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات (نویسنده مسئول) alirezabastani@yahoo.co

۲. طهمورث شیری - استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز (استاد راهنما) shiri.tahmures@gmail.com شماره